

ZAKON

O JEDINSTVENOM MATIČNOM BROJU GRAĐANA

Član 1.

Jedinstveni matični broj građana (u daljem tekstu: matični broj) jeste individualna i neponovljiva oznaka identifikacionih podataka o građaninu.

Član 2.

Svi izrazi kojima se označavaju lica u ovom zakonu odnose se podjednako na lica muškog i ženskog pola bez obzira na to u kojem su gramatičkom rodu izraženi.

Član 3.

Matični broj određuje se državljaninu Republike Srbije.

Matični broj određuje se prema mestu upisa u matičnu knjigu rođenih na teritoriji Republike Srbije.

Državljaninu Republike Srbije koji je upisan u matičnu knjigu rođenih u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Republike Srbije u inostranstvu, matični broj određuje se prema mestu upisa, u skladu sa ovim zakonom.

Matični broj određuje ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: nadležni organ).

Član 4.

Matični broj se sastoji od 13 cifara koje potiču iz šest grupa podataka, i to:

I grupa – dan rođenja (dve cifre);

II grupa – mesec rođenja (dve cifre);

III grupa – godina rođenja (tri cifre);

IV grupa – broj registracionog područja (dve cifre);

V grupa – kombinacija pola i rednog broja za lica rođena istog datuma (tri cifre), muškarci 000–499, žene 500–999;

VI grupa – kontrolni broj (jedna cifra).

Član 5.

Broj registracionog područja određen je po jedinicama lokalne samouprave.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 71 obuhvata Beograd.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 72 obuhvata: Arandjelovac, Batočina, Despotovac, Jagodina, Knić, Kragujevac, Lapovo, Paraćin, Rača, Rekovac, Svilajnac, Topola i Čuprija.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 73 obuhvata: Aleksinac, Babušnica, Bela Palanka, Blace, Dimitrovgrad, Doljevac, Gadžin Han, Kuršumljija, Merošina, Niš, Niška Banja, Pirot, Prokuplje, Ražanj, Svrlijig i Žitorađa.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 74 obuhvata: Bojnik, Bosilegrad, Bujanovac, Crna Trava, Lebane, Leskovac, Medveđa, Preševo, Surdulica, Trgovište, Vladičin Han, Vlasotince i Vranje.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 75 obuhvata: Boljevac, Bor, Kladovo, Knjaževac, Majdanpek, Negotin, Soko Banja i Zaječar.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 76 obuhvata: Golubac, Kučevo, Malo Crniće, Petrovac na Mlavi, Požarevac, Smederevo, Smederevska Palanka, Velika Plana, Veliko Gradište, Žabari i Žagubica.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 77 obuhvata: Bogatić, Koceljeva, Krupanj, Lajkovac, Loznica, Ljig, Ljubovija, Mali Zvornik, Mionica, Osečina, Ub, Valjevo, Vladimirci i Šabac.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 78 obuhvata: Aleksandrovac, Brus, Gornji Milanovac, Kraljevo, Kruševac, Lučani, Novi Pazar, Raška, Sjenica, Trstenik, Tutin, Varvarin, Vrnjačka Banja, Čičevac i Čačak.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 79 obuhvata: Arilje, Bajina Bašta, Ivanjica, Kosjerić, Nova Varoš, Požega, Priboj, Prijepolje, Užice i Čajetina.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 80 obuhvata: Bač, Bačka Palanka, Bački Petrovac, Beočin, Novi Sad, Sremski Karlovci, Temerin, Titel i Žabalj.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 81 obuhvata: Apatin, Odžaci i Sombor.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 82 obuhvata: Ada, Bačka Topola, Kanjiža, Kula, Mali Iđoš, Senta i Subotica.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 83 obuhvata: Bečej, Srbobran i Vrbas.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 84 obuhvata: Kikinda, Nova Crnja, Novi Kneževac i Čoka.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 85 obuhvata: Novi Bečej, Sečanj, Zrenjanin i Žitište.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 86 obuhvata: Alibunar, Kovačica, Kovin, Opovo i Pančevo.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 87 obuhvata: Bela Crkva, Plandište i Vršac.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 88 obuhvata: Inđija, Irig, Pećinci, Ruma i Stara Pazova.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 89 obuhvata: Sremska Mitrovica i Šid.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 91 obuhvata: Glogovac, Kosovo Polje, Lipljan, Novo Brdo, Obilić, Podujevo i Priština.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 92 obuhvata: Kosovska Mitrovica, Leposavić, Srbica, Vučitrn, Zubin Potok i Zvečan.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 93 obuhvata: Dečani, Istok, Klina i Peć.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 94 obuhvata: Đakovica.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 95 obuhvata: Dragaš, Gora, Mališevo, Opolje, Orahovac, Prizren i Suva Reka.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 96 obuhvata: Kačanik, Uroševac, Štimlje i Štrpce.

Registraciono područje s dodeljenim brojem 97 obuhvata: Gnjlane, Kosovska Kamenica i Vitina.

Državljaninu Republike Srbije iz člana 3. stav 3. ovog zakona za broj registracionog područja određuje se broj 70.

Član 6.

Matični broj određuje se elektronski, unosi se u elektronsku evidenciju i predstavlja osnovni, matematičkim metodom izračunati numerički standard.

Deo matičnog broja koji se odnosi na podatke o danu rođenja (I grupa), mesecu rođenja (II grupa), godini rođenja (III grupa) i polu (V grupa) određuje nadležni organ na osnovu podataka iz matične knjige rođenih.

Deo matičnog broja koji se odnosi na registraciono područje (IV grupa) određuje se u skladu sa članom 5. ovog zakona.

Deo matičnog broja koji se odnosi na podatke o kontrolnom broju (VI grupa) nadležni organ određuje automatski, primenom jedinstvenog matematičkog postupka po modulu 11 u informacionom sistemu nadležnog organa.

Matični broj ne može se odrediti umrlom licu.

Član 7.

Nadležni organ koji vodi matičnu knjigu rođenih dužan je da najkasnije u roku od 15 dana po upisu građanina u matičnu knjigu rođenih dostavi nadležnom organu radi određivanja matičnog broja izvod iz matične knjige rođenih s podacima o licu kome se određuje matični broj.

Nadležni organ je dužan da najkasnije u roku od 15 dana od dana određivanja matičnog broja obavesti o tome organ uprave koji vodi matičnu knjigu rođenih u pismenom i elektronskom obliku.

Nadležni organ uprave koji vodi matičnu knjigu rođenih dužan je da najkasnije u roku od 15 dana, podatak o određenom matičnom broju upiše u matičnu knjigu rođenih, kao i da o upisu matičnog broja u matičnu knjigu rođenih, u elektronskom obliku, obavesti organ koji je odredio matični broj.

Nadležni organ koji vodi matičnu knjigu umrlih dužan je da podatak o činjenici smrti dostavi nadležnom organu najkasnije u roku od 15 dana od dana upisa činjenice smrti.

Nadležni organ pasivizira matični broj umrlog lica.

Član 8.

Ako se podaci o građaninu iz I, II, III i V grupe matičnog broja promene u postupku predviđenom zakonom, nadležni organ uprave u čijoj je evidenciji izvršena promena dužan je da nadležnom organu najkasnije u roku od 15 dana od nastale promene dostavi jedan primerak izvoda iz matične knjige rođenih u koji su unete promene i u kome je konstatovano da je promena izvršena.

Na osnovu izvoda iz matične knjige rođenih u kome su izvršene promene podataka iz stava 1. ovog člana, nadležni organ rešenjem pasivizira ranije određen matični broj i određuje novi matični broj.

Usvojenom detetu, na zahtev roditelja, može se pasivizirati ranije određen matični broj i odrediti novi matični broj i ako nisu promenjeni podaci o detetu na osnovu kojih se određuje matični broj u skladu sa ovim zakonom.

Nakon što je određen novi matični broj, ranije određen matični broj se pasivizira, odnosno u evidenciji o matičnim brojevima se evidentira kao zamenjen novim i ne može se koristiti u pravnom prometu.

Ako se usvojenje poništi, detetu se u elektronskoj evidenciji aktivira prethodni matični broj i pasivizira matični broj koji mu je određen nakon usvojenja.

Član 9.

Pogrešno određen matični broj se pasivizira rešenjem i određuje se novi.

Rešenje o pasiviziranju pogrešno određenog matičnog broja i određivanju novog donosi nadležni organ po mestu prebivališta građanina, odnosno nadležni organ koji ga je odredio ako lice nema prijavljeno prebivalište i o tome obaveštava nadležni organ koji vodi matičnu knjigu rođenih, kao i nadležni organ koji je dao inicijativu za pokretanje postupka.

Rešenje o pasivizaciji pogrešno određenog matičnog broja dostavlja se građaninu kome je pasiviziran pogrešno određen matični broj.

Kada je nadležni organ u Republici Srbiji odredio dva ili više matičnih brojeva, pasiviziraju se kasnije određeni matični brojevi, osim ako je kasnije određen matični broj upisan u javne isprave.

Pasivizirani matični broj ne može se odrediti drugom građaninu.

Pasivizirani matični broj se u evidenciji o matičnim brojevima evidentira kao zamenjen novim i ne može se koristiti u pravnom prometu.

Član 10.

Nadležni organ vodi jedinstvenu evidenciju o matičnim brojevima u elektronskom obliku.

Na obradu podataka o ličnosti i evidencije koje vodi ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, kao i na sadržinu tih evidencija, ažuriranje i brisanje, rokove čuvanja i mere zaštite podataka primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju evidencije i obrada podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Član 11.

Matični broj upisan u evidenciju o matičnim brojevima upisuje se u javne isprave i druge evidencije.

Matični broj građana služi za vođenje evidencije podataka o ličnosti i povezivanje s drugim evidencijama državnih organa i korisnika koji imaju zakonski osnov za korišćenje matičnog broja.

Član 12.

Matični brojevi određeni na osnovu propisa koji su važili pre stupanja na snagu ovog zakona, a koji se nalaze u evidencijama ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, važe i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Državljaninu Republike Srbije kome nije određen matični broj na osnovu propisa koji su važili pre stupanja na snagu ovog zakona nadležni organ određuje matični broj u skladu sa članom 3. ovog zakona.

Ako je u matičnu knjigu rođenih upisan matični broj određen u nekoj od bivših republika SFRJ, a nadležni organ u Republici Srbiji je već odredio novi matični broj, nadležni organ uprave koji vodi matičnu knjigu dužan je da upiše matični broj koji je odredio nadležni organ u Republici Srbiji.

Ako je građaninu matični broj određen u nekoj od bivših republika SFRJ, a nadležni organ u Republici Srbiji mu nije odredio matični broj, nadležni organ koji vodi matičnu knjigu dužan je da upiše matični broj koji mu je odredio nadležni organ u nekoj od bivših republika SFRJ.

Član 13.

Ako više građana poseduje isti matični broj, taj matični broj se pasivizira svim građanima kojima je određen.

Građanin kome je pasiviziran matični broj ne može pasivizirani matični broj koristiti u pravnom prometu.

Član 14.

Način određivanja i pasiviziranja matičnog broja, kao i način vođenja evidencije o matičnom broju i obrascu za vođenje te evidencije donosi ministar unutrašnjih poslova u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 15.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

1) Zakon o uvođenju jedinstvenog matičnog broja građana („Službeni list SFRJ”, broj 58/76 i „Službeni list SCG”, broj 1/03 – Ustavna povelja);

2) Zakon o jedinstvenom matičnom broju građana („Službeni glasnik SRS”, br. 53/78, 5/83, 24/85 – dr. zakon i 6/89 – dr. zakon i „Službeni glasnik RS”, br. 53/93 – dr. zakon, 67/93 – dr. zakon, 48/94 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon).

Član 16.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 42. stav 2. Ustava Republike Srbije prema kojem se prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti uređuje zakonom, kao i članu 97. stav 1. tačka 2. u kojem se navodi da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni zakon za sprovođenje Ustava Republike Srbije, u članu 15. određuje opšti rok za usklađivanje svih republičkih pozitivnih propisa sa novim Ustavom Republike Srbije – 31. decembar 2008. godine.

Sledstveno navedenom, Ministarstvo unutrašnjih poslova je u obavezi da pripremi Predlog zakona o jedinstvenom matičnom broju građana, obzirom da je važeći Zakon o jedinstvenom matičnom broju građana („Službeni glasnik SRS”, br. 53/78, 5/83 i „Službeni glasnik RS”, br. 53/93 - dr. zakon, 67/93 – dr. zakon, 48/94 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon) donet još u vreme postojanja SFRJ.

Očekuje se da će se primenom novih zakonskih rešenja u ovoj oblasti postići značajno ažuriranje baza ličnih podataka o građanima, odnosno da će se u većoj meri izjednačiti podaci zavedeni u bazama sa stvarnim stanjem.

Takođe, Strategija reforme javne uprave u Republici Srbiji, između ostalog, predviđa i modernizaciju državne uprave kroz razvoj elektronskih servisa koji će građanima omogućiti da na brži i jednostavniji način ostvaruju prava kako na lična dokumenta, tako i na korpus drugih prava garantovanih Ustavom i zakonima, pri čemu je jedan od osnova razmene podataka jedinstveni matični broj građana, koji je jedinstvena i neponovljiva oznaka svakog građanina.

Na ovaj način povećava se efikasnost rada državne uprave, a u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Republike Srbije, kojim se naglašava cilj - obezbeđivanje razvoja efikasne i odgovorne javne uprave u Republici Srbiji.

Osim navedenog, upotrebom tehnoloških mogućnosti štite se lični podaci građana, povećava pravna sigurnost građana prilikom podnošenja zahteva i ostvarivanja prava, kao i sprečava mogućnost zloupotreba.

Istovremeno, Strategija razvoja e-Uprave će uvesti tehnološke mogućnosti radi ostvarivanja prava građana pojednostavljivanjem upravnih procedura i uvođenjem elektronskih servisa, odnosno servisa kojima će se povećati efikasnost javne uprave, a u cilju zadovoljenja korisnika, odnosno građana, pri čemu je jedan od osnova razmene podataka, takođe, jedinstveni matični broj građana.

Osim toga, ovaj zakon je povezan i sa realizacijom projekta „Bebo, dobrodošla na svet”, koji, između ostalog, ima za cilj da olakša administrativnu proceduru budućim roditeljima prilikom prijavljivanja novorođenog deteta u zvaničnu evidenciju.

Naime, navedeni projekat, između ostalog, predviđa određivanje jedinstvenog matičnog broja građana za novorođenu decu, a potom i prijavu prebivališta istih, prijavu na obavezno socijalno osiguranje putem elektronskih servisa, koje se vrše na osnovu jedinstvenog matičnog broja građana.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U članu 1. Predloga zakona, jedinstveni matični broj građana je definisan kao individualna i neponovljiva oznaka identifikacionih podataka o građanima.

U članu 2. Predloga zakona propisana je upotreba rodno osetljivog jezika.

U članu 3. Predloga predviđena je nadležnost organa za određivanje matičnog broja, odnosno organizacionih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova. Matični broj prema Predlogu zakona određuje se prema mestu upisa u matičnu knjigu rođenih na teritoriji Republike Srbije, a državljaninu koji je upisan u matičnu knjigu rođenih u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Republike Srbije u inostranstvu, matični broj određuje nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova u skladu sa ovim zakonom.

Ovim članom sve kategorije građana, odnosno državljana Republike Srbije dobijaju mogućnost da im bude određen matični broj. Pored toga građani romske nacionalnosti koji su naknadno upisani u matične knjige rođenih, samom činjenicom upisa u MKR stiču mogućnost da im se odredi JMBG, koji bi bio upisan u evidencije državnih i drugih organa, a takođe na osnovu toga mogu ostvarivati druga zakonska prava.

Uvođenjem odredbe da se matični broj određuje kako po službenoj dužnosti, tako i po zahtevu stranke, gde je upis u matičnu knjigu rođenih osnovna relevantna činjenica, bez obzira da li se matična knjiga vodi u nekom od mesta na teritoriji Republike Srbije ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike Srbije u inostranstvu, kao i da se matični broj ne određuje po prebivalištu odnosno boravištu građana, doprinosi lakšem ažuriranju i vođenju evidencija o građanima i to samo na jednom mestu koje je konstantno i nepromenljivo, odnosno po mestu rođenja. Osim toga, a kako građani moraju biti upisani u matične knjige, za sve građane će biti određen matični broj, a što je od važnosti kako za njih, tako i za rad državnih organa.

U članu 7. Predloga zakona predviđeno je da je nadležni organ uprave koji vodi matičnu knjigu rođenih, dužan da odmah po upisu građanina u matičnu knjigu rođenih, a najkasnije u roku od 15 dana, dostavi izvod iz matične knjige rođenih sa podacima o licu kome se određuje matični broj, nadležnom organu radi određivanja matičnog broja.

Takođe je predviđeno da je nadležni organ za određivanje matičnog broja dužan da odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana određivanja matičnog broja, obavesti o tome organ uprave koji vodi matičnu knjigu rođenih, u pisanom i elektronskom obliku, a koji je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 15 dana, podatak o određenom matičnom broju sprovede u matičnu knjigu rođenih, kao i da o tome u elektronskom obliku obavesti organ koji je odredio matični broj o upisu matičnog broja u matičnu knjigu rođenih.

Istim članom propisano je i da je nadležni organ koji vodi matičnu knjigu umrlih dužan da podatak o činjenici smrti dostavi nadležnom organu koji će pasivizirati matični broj umrlog lica. Na ovaj način se omogućava tačnost podataka i ažuriranje podataka iz evidencija Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave.

Članom 8. stav 3. Predloga zakona predviđeno je da se usvojenom detetu, na zahtev roditelja, može pasivizirati već određeni i odrediti novi matični broj iako nije došlo do promene podataka o detetu (datum i mesto rođenja, pol), a na osnovu kojeg se određuje matični broj u skladu sa Zakonom. Ovim se omogućava da dete koje je usvojeno i time stiče novi pravni identitet dobije i novi matični broj.

Takođe, u članu 8. stav 4. predviđeno je da se nakon određivanja novog matičnog broja, prethodno određeni matični broj pasivizira, odnosno u evidenciji o

matičnim brojevima se evidentira kao zamenjen novim i ne može se koristiti u pravnom prometu.

Članom 9. propisano je da se pogrešno određen matični broj pasivizira rešenjem i određuje se novi. Tom prilikom donosi se rešenje o pasivizaciji matičnog broja, u evidenciji o matičnim brojevima se evidentira kao zamenjen novim i ne može se koristiti u pravnom prometu.

Takođe, u članu 9. predviđeno je da, kada je nadležni organ u Republici Srbiji odredio dva ili više matičnih brojeva, pasiviziraju se kasnije određeni matični brojevi, osim ako je kasnije određeni matični broj upisan u javne isprave, što bi na osnovu dosadašnje prakse bilo celishodno u smislu pasiviziranja matičnog broja koji se ne nalazi u javnim ispravama, odnosno ostavljanjem matičnog broja koji je upisan u javne isprave građana. Takođe se pasivizirani matični broj u evidencijama o matičnim brojevima evidentira kao zamenjeni novim i isti se ne može koristiti u pravnom prometu.

U članu 12. stav 1. Predloga zakona propisano je da matični brojevi, određeni na osnovu propisa koji su važili pre stupanja na snagu ovog zakona, a koji se nalaze u evidencijama Ministarstva unutrašnjih poslova, važe i nakon stupanja na snagu ovog zakona. U vezi sa tim građani neće morati da zamenjuju lična dokumenta i da se izlažu troškovima.

Državljaninu Republike Srbije kome nije određen matični broj na osnovu propisa koji su važili pre stupanja na snagu ovog zakona, nadležni organ će odrediti matični broj u skladu sa članom 3. ovog zakona.

Ukoliko je u matičnu knjigu rođenih upisan matični broj određen u nekoj od bivših Republika SFRJ, a od strane nadležnog organa u Republici Srbiji postoji već određen matični broj, nadležni organ uprave koji vodi matičnu knjigu dužan je da upiše matični broj određen od nadležnog organa u Republici Srbiji.

Ukoliko je građaninu matični broj određen u nekoj od bivših republika SFRJ, a od strane nadležnog organa u Republici Srbiji istom nije određen matični broj, nadležni organ uprave koji vodi matičnu knjigu dužan je da upiše matični broj određen od nadležnog organa u nekoj od bivših republika SFRJ.

U članu 13. Predloga zakona propisano je da ukoliko više građana poseduje isti matični broj, matični broj se pasivizira svim građanima kojima je određen, kao i da građanin kome je pasiviziran matični broj ne može pasivizirani matični broj koristiti u pravnom prometu.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

ANALIZA EFEKATA ZAKONA

1. Koji su problemi koje zakon treba da reši?

Postojeći Zakon o jedinstvenom matičnom broju građana donet je i objavljen u službenom glasniku SRS br. 53/78 još 1978. godine. Ovaj Zakon po prvi put uveo je matični broj kao jedinstvenu i neponovljivu individualnu oznaku identifikacionih podataka o građanima. Početak primene ovog Zakona nije pratilo ispunjavanje odgovarajućih tehničkih uslova, što je u malom broju primera dovelo do duplih ili logički neispravnih matičnih brojeva, odnosno do grešaka koje su se pojavljivale prilikom upisa matičnih brojeva u lična dokumenta građana.

Takođe, građanima koji su dolazili iz bivših republika SFRJ i nisu posedovali dokaz da im je u bivšim republikama SFRJ bio određen matični broj, prilikom prijave prebivališta na teritoriji Republike Srbije određivao im se matični broj po mestu prijave prebivališta, u skladu sa odredbama Zakona o jedinstvenom matičnom broju građana.

S ovim u vezi, dešavalo se da su lica iz bivših republika SFRJ prilikom prijave prebivališta dostavljala izvode iz matične knjige rođenih odnosno druga dokumenta u kojima nije bio evidentiran matični broj, te im je s toga određen matični broj prema prebivalištu u Republici Srbiji, dok su ista kasnije od inostranih organa dostavljala izvode iz matične knjige rođenih sa upisanim matičnim brojem određenim u republikama bivše SFRJ, što je dovelo do duplih unosa lica i različitih matičnih brojeva u elektronske evidencije.

Kako se u skladu sa postojećim Zakonom o jedinstvenom matičnom broju građana ne može poništiti pogrešno ili greškom određen matični broj u bivšim republikama SFRJ, neophodno je doneti novi propis, odnosno novi Zakon o jedinstvenom matičnom broju građana, koji će stvoriti pravni osnov da se ovi matični brojevi pasiviziraju (ponište) od strane nadležnih organizacionih jedinica ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Takođe ovim Zakonom se propisuje da svi državljani Republike Srbije koji su upisani u matičnu knjigu rođenih imaju i određen matični broj, čime se svi građani uvode u evidencije ovog Ministarstva kao i u evidencije drugih državnih organa.

Pored toga građani romske nacionalnosti koji su naknadno upisani u matične knjige rođenih, samom činjenicom upisa u MKR stiču mogućnost da im se odredi matični broj, koji bi bio upisan u evidencije državnih i drugih organa, a takođe na osnovu toga mogu ostvarivati druga zakonska prava.

2. Ciljevi koji treba da se postignu donošenjem Zakona

Osnovni cilj donošenja ovog Zakona jeste ažuriranje postojećih evidencija o državljanima i građanima Republike Srbije, a što je od izuzetnog značaja kako za ostvarivanje njihovih prava, tako i za postupanje državnih organa iz njihove nadležnosti.

Osim toga, postojeći Zakon propisuje da se matični broj određuje po mestu prebivališta građana, a novorođenoj deci po mestu rođenja, što u odnosu na promenjenu faktičku situaciju (određeni broj lica romske nacionalnosti nije upisan u MKR i nema prijavljeno prebivalište, veliki broj naših državljana u inostranstvu koji je upisan u MKR, nema prijavljeno prebivalište u Srbiji) zahteva redefinisane ove odredbe i stvaranje osnova da svi koji žive, odnosno koji su rođeni i državljani su R Srbije na osnovu upisa u MKR mogu dobiti matični broj.

S ovim u vezi, uvođenje odredbe da se matični broj određuje kako po službenoj dužnosti, tako i po zahtevu stranke, gde je upis u matičnu knjigu rođenih osnovna

relevantna činjenica (član 2.), doprinosi lakšem ažuriranju i vođenju evidencija o građanima i to samo na jednom mestu koje je konstantno i nepromenljivo, odnosno po mestu rođenja.

Osim toga, a kako građani moraju biti upisani u matične knjige, za sve građane koji su upisani u matičnu knjigu rođenih će biti određen matični broj, a što je od važnosti kako za njih, tako i za rad državnih organa.

Takođe, ažuriranju evidencije o građanima doprinosi i uvođenje odredbe o pasivizaciji pogrešno ili greškom određenih matičnih brojeva u bivšim republikama SFRJ (član 8.)

3 .Da li su razmatrane mogućnosti za rešavanje problema bez donošenja akta?

Dosadašnji Zakon o jedinstvenom matičnom broju nije zadovoljavajući pravni okvir za ažuriranje baze podataka i stvaranje osnova za elektronsku upravu, a naročito u slučajevima poništavanja matičnog broja određenog u bivšim republikama SFRJ. Iz tih razloga nije razmatrana mogućnost za rešavanje problema bez donošenja akta.

4. Zašto je donošenje Zakona najbolji način za rešavanje problema?

Donošenje Zakona bi pozitivno uticalo kako na ostvarivanje prava građana (pravo na socijalnu, zdravstvenu zaštitu i druga prava), ali i na izvršavanje obaveza građana, kao i na efikasnije obavljanje poslova iz nadležnosti državnih organa.

Navedeni zakon ne zahteva izdvajanja iz budžeta, kao ni troškove za građane, jer za određivanje matičnog broja već postoji tehnična i informatička infrastruktura gde su se i do sada određivali matični brojevi građana.

Predložena rešenja iz Predloga zakona će doprineti ažuriranju i vođenju tačne evidencije o građanima u interesu građana, a što će poslužiti kao osnova za elektronsku upravu i njen efikasniji rad.

5. Na koga i kako će najverovatnije uticati rešenja u Zakonu?

Zakonska rešenja će imati pozitivan uticaj kako na fizička lica, građane u ostvarivanju njihovih prava i obaveza, tako i na efikasniji rad javne uprave.

Ovim zakonom se propisuje da svi državljani Republike Srbije koji su upisani u matičnu knjigu rođenih imaju i određen matični broj, čime se svi građani uvode u evidencije ovog Ministarstva kao i u evidencije drugih državnih organa.

Pored toga građani romske nacionalnosti koji su naknadno upisani u matične knjige rođenih, samom činjenicom upisa u MKR stiču mogućnost da im se odredi matični broj, koji bi bio upisan u evidencije državnih i drugih organa, a takođe na osnovu toga mogu ostvarivati druga zakonska prava.

Od navedenog Zakona će korist imati i svi državni organi i organi uprave koji razmenjuju podatke, a gde je osnov za razmenu upravo jedinstveni matični broj građana.

6. Kakve troškove će primena Zakona izazvati građanima i privredi, a naročito malim i srednjim preduzećima?

Navedeni Zakon ne zahteva izdvajanje iz budžeta, kao ni troškove za građane niti privredu.

Ovaj Zakon je u vezi sa reformom javne uprave u Republici Srbiji i razvojem elektronskih servisa kojima će se povećati efikasnost javne uprave u cilju da se građanima omogućiti da na brži i jednostavniji način ostvaruju prava kako na lična dokumenta, tako i na korpus drugih prava garantovanih Ustavom i zakonima, a pri čemu je jedan od osnova razmene podataka jedinstveni matični broj građana.

Takođe, ovaj zakon je povezan i sa realizacijom projekta "Bebo, dobro došla na svet", koji, između ostalog, ima za cilj da olakša administrativnu proceduru budućim roditeljima prilikom prijavljivanja novorođenog deteta u zvanične evidencije državnih organa.

Naime, navedeni projekat, između ostalog, predviđa određivanje jedinstvenog matičnog broja građana za novorođenu decu, a potom i prijavu prebivališta istih, prijavu na obavezno socijalno osiguranje i prijavu na RFZO putem elektronskih servisa, koje se vrše na osnovu jedinstvenog matičnog broja građana.

7. Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Donošenje ovog zakona ne zahteva dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije, a pozitivni efekti koje će stupanje na snagu zakona proizvesti, odnosno koristi koje će subjekti regulacije imati od primene novih zakonskih rešenja su prezentovani u prethodnim tačkama (5. i 6.).

8. Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata i tržišna konkurencija?

/

9. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu?

Ovim zakonom ne menja se u bitnoj meri pravni režim u oblasti određivanja matičnog broja građana, tako da za isti nije bilo nužno sprovesti javnu raspravu, u skladu sa Poslovníkom Vlade.

10. Koje će se mere tokom primene Zakona preduzeti da bi se postiglo ono što se Zakonom predviđa?

Ministar unutrašnjih poslova će u roku od šest meseci od stupanja na snagu ovog akta doneti propise koji regulišu postupak određivanja i pasiviziranja matičnog broja, kao i način vođenja evidencije o matičnim brojevima i obrascu za vođenje te evidencije.

Zakon i podzakonski propisi će omogućiti da se ažuriraju evidencije o građanima koji žive na teritoriji R Srbije, kao i o držaljanima R Srbije.

Policijski službenici upravne linije rada ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove su obučeni za određivanje i pasivizaciju (poništenje) matičnog broja.

Osim toga, na osnovu Sporazuma o razumevanju između tadašnjeg Ministarstva pravde i državne uprave, Zaštitnika građana i Visokog Komesarijata UN za izbeglice – Predstavništvo u Srbiji, doneta je odluka o obrazovanju Tehničke grupe čiji je osnovni zadatak da realizuje aktivnosti koje imaju za cilj sprovođenje predmeta Sporazuma - upis u matičnu knjigu rođenih pripadnika romske nacionalne manjine koji do sada nisu upisani u ovu službenu evidenciju.

S ovim u vezi, u okviru rada u Tehničkoj radnoj grupi, u saradnji sa Ministarstvom državne uprave i lokalne samouprave, Zaštitnikom građana i Visokim komesarijatom UN za izbeglice - predstavništvo u Srbiji, kontinuirano se održavaju obuke za policijske službenike, matičare i zamenike matičara vezano za upis u matičnu knjigu rođenih, prijavu prebivališta i izdavanja ličnih dokumenata za lica koja nisu upisana u evidencije i nemaju izdata lična dokumenta.

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA
EVROPSKE UNIJE**

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada
 Obradivač: Ministarstvo unutrašnjih poslova

2. Naziv propisa

Predlog zakona o jedinstvenom matičnom broju građana
 Draft Law on Personal Identification Number

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS“, br. 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

- a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
- v) Ocena ispunjenosti obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju.

Predlog zakona o jedinstvenom matičnom broju građana nije predmet usklađivanja sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane, niti je predmet usklađivanja sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u EU.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

- a) Navođenje primarnih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- g) Razlozi sa delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Predlog zakona nije predmet usklađivanja sa propisima EU

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti i propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške

procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Predlog zakona je preveden na engleski jezik.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

/